

Wanneer hergebruik monumentenzorg wordt.

Recent verhuisde kringloopcentrum Teleshop zijn meubelwinkel naar een nieuwe locatie op Tragel 5, dicht bij hun centraal sorteermagazijn. Na meer dan 20 jaar verliet de vzw het oude pand in de Alfred Nichelsstraat, vroeger nog glashandel Pané geweest. In datzelfde pand huisde tot voor kort ook die andere sociale organisatie 'De Loods', wat in Aalst tot op de dag van vandaag nog steeds voor naamsverwarring zorgt. "Ha, ge begint bij de Loods", kreeg ik te horen toen ik 9 jaar geleden voor De Kringwinkel begon te werken. Als ingeweken Aalstenaar duurde het even voor ik begreep dat veel Oilsjteneers met 'De Loods' verwijzen naar de meubelwinkel, terwijl met 'Teleshop' de kledingwinkel bedoeld wordt. Doch dit terzijde.

250 deuren en één poort

Belangrijker is dat bij het verbouwen van de magazijnen op de Tragel geopteerd werd voor hergebruik. Het kringloopgebeuren indachtig werden oude deuren hergebruikt om de volledig gevel te bezetten. Van veel Aalsterse families hangt er nu dus een klein stukje aan de Tragel. Mochten deze deuren kunnen vertellen

Maar er stond ook een ander stuk Aalsterse geschiedenis te verkomen in deze magazijnen, nu allemaal eigendom van de stad Aalst zijn in het kader van het RUP Tragel. Meer bepaald een prachtige smeedijzeren poort in art deco stijl, ooit nog onderdeel van de bekende Zeeberg brouwerij geweest. Hoe deze daar was gekomen, geen mens die het antwoord wist.

De Kringwinkel besloot om ook deze poort een tweede leven te geven. Het ijzerwerk werd aangepast en geverfd zodat de poort opnieuw zijn oude functie kon aannemen. Nu doet ze dienst als afsluiting van de parking van de meubelwinkel. Het strakke zwart past wonderwel samen met het grote aantal verschillende witte deuren (zie foto). Een prachtig voorbeeld van hergebruik, dat meteen ook een stuk monumentenzorg is geworden !

Waardevol gebouw

Wel jammer dat de stad zo nonchalant omgaat met haar erfgoed. Bij de bouw van de huidige Zeebergbrug in 2003 werden de laatste magazijnen van brouwerij Zeeberg, samen met de garage Minerva, gesloopt om plaats te maken voor een betere verkeersdoorstroming. Nochtans waren deze eerder in een stedelijke inventaris van waardevolle gebouwen opgenomen.

In Het Nieuwsblad van 20 september 2001 lezen we "De magazijnen van de Zeeberg, het laatste wat van de bekende brouwerij is overgebleven, staan op een stedelijke inventaris van waardevolle gebouwen. Niettemin, bevestigt schepen van Ruimtelijke Ordening Johan Stijlemans, wordt het pand afgebroken. „Het Vlaamse Gewest zal een gedeelte van de straat onteigenen: van de Zeebergkaai tot de De Vilanderstraat, van het douanekantoor tot en met de Zeeberg. Het is een noodzakelijke ingreep in functie van de verkeersveiligheid. Voorlopig is de slopingsvergunning nog niet verleend, maar het is quasi zeker dat die er komt."

Verontwaardiging

We lezen verder dat Jan Louies van de Werkgroep Stadsherwaardering toen zijn verontwaardiging niet onder stoelen of banken stak. „De stad blijft het presteren om zijn eigen regels te overtreden. Het gebouw op de bewuste inventaris plaatsen was zoveel als een engagement om het van de sloop te vrijwaren. Het is een van de

laatste overblijfsels van het boeiende brouwerijverleden van Aalst, nog tijdens de jongste open monumentendag wezen gidsen op de waardevolle smeedijzeren poort."

Zeebergenbier

Brouwerij De Vos werd opgericht in 1860. Toen de familie in 1926 de zaak omvormde tot nv, verkozen ze de naam van de plaats waar hun firma stond. De brouwerij Zeeberg was geboren. Pour la petite histoire, de brug in kwestie werd al vernoemd in 1258 als 'zeborghenbrughe'.

Gekende bieren waren het 'Best Fox Beer', een hoogwaardige 'spéciale', dat onder andere in De Vrije Jacht aan de kapel van Sint-Job en in de moderne Fox Pub aan de nieuwe ringlaan ter hoogte van de Haring geschonken werd. Er werd ook geïnvesteerd in vrieskelders om een laag gegiste Pilsner te kunnen brouwen. In deze koelkelders waren Louis Paul Boon en zijn vader een tijdlang bedrijvig als schilders.

In 1930 zag een nieuw prestigebier het levenslicht: de 'Alost, le Pale Ale belge'. In fraaie, hooggesteelde glazen was het een zacht gehopt luxebier waarvan de moedergist door de brouwerij gecommmercialiseerd werd, zodat ook andere brouwers konden meegenieten van het succes. Op de wereldtentoonstelling van 1935 te Brussel was deze Alost niet alleen voor de brouwerij, maar ook voor de stad Aalst een mooie promotie.

De nv Zeeberg investeerde in de Brasserie du Katanga (Sofibra) in de gelijknamige overzeese provincie en te Aalst maakte men voor uitvoer naar de Belgische kolonie Simba (leeuw) en Tembo (olifant).

Maar het schot in de roos was ongetwijfeld de luxepils Bergenbier, enkel verkrijgbaar op fles en geregistreerd in 1936. Eigenlijk moest hij Bergbier heten, naar de plaats- en brouwerijnaam Zeeberg, maar omdat men patentmoeilijkheden vreesde met Carlsberg, werd de naam aangepast. Het typische vaasglas verwees dan weer wel naar de Deense luxepils. Gepasteuriseerd zou de goed te bewaren 'lager' als Congobier heel onze kolonie veroveren en zelfs tot in Australië uitgevoerd worden.

In 1936 nam Zeeberg de brouwerij Burny over. De blonde, middelzware Plumet van Burny en de Aviator werden het 'pintje staminee' van Zeeberg. De Alost bleef met gist op de fles tot in de jaren vijftig en werd dan Anker Ale. Maar stilaan verdween de hoge gisting volledig ten voordele van de lagers. Naast Bergenbier kwam er in de jaren zestig ook nog een modieuze Dortmunter bij, iets zwaarder en donkerder dan pils en minder gehopt: de Brugdort.

Vanaf 1964 verwierf de brouwerijholding Sofibra de meerderheid van de aandelen van Zeeberg. Die aandelen kwamen dan via allerlei constructies terecht bij Stella Artois en dus bij Interbrew. In juni 1975 werd het laatste brouwsel gebotteld. Amylum verwierf en sloopte de gebouwen aan de Zeebergbrug. Aan de achterkant van de huidige fabriek kan men echter nog steeds een deel van de gevel met daarop 'Zeeberg' ontwaren. Nu is Bergenbier enkel nog een pittige Roemeense pils, ter plaatse door Interbrew geproduceerd in glazen halve literflessen en ook in de nieuwe Q-packverpakking.

Bronnen:

- ZEEBERG EN MINERVA NAAR DE SLOOP Het Nieuwsblad 20/09/2001 door Hilde DE BRANDT
- Waar is de tijd ? 1000 jaar Aalst, aflevering 2, Brouwers en drinkers, Jan Louis.

Foto madeinaalst <http://madeinaalst.be/permalink/f68aadcb-84e2-65be-d621-7ff99e8e0ced>

Ilse Top: Afgestudeerd als licentiate Communicatiewetenschappen aan de K.U.Leuven in 1993, ingeweken in Aalst vanuit het verre Limburg in 1997 en sinds 2007 verantwoordelijke Communicatie bij vzw De Kringwinkel Teleshop. Bestuurslid VVAK sinds 2009.